

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 maja 2016 roku

Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2016 roku, sygn. akt IV U 501/15 Sąd Rejonowy w Krośnie oddalił odwołanie M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. z dnia 9 września 2015 roku, znak: 130300/MW/00005413. W uzasadnieniu orzeczenia sąd I instancji wskazał, że zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał wnioskodawczyni M. S. prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 28 lipca 2015 roku do dnia 27 lipca 2016 roku przyjmując za podstawę wymiaru zasiłku najniższą miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, po odliczeniach dla ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek. Wnioskodawczyni kwestionowała powyższą decyzję zarzucając, że zasiłek macierzyński winien być zostać ustalony od podstawy wymiaru zadeklarowanej składki na ubezpieczenie, która wyniosła w czerwcu 9.897,50 zł, a w lipcu 8.620,40 zł, bowiem składka została uiszczona za niemal dwa pełne miesiące ubezpieczenia chorobowego. W trakcie postępowania sąd rejonowy ustalił, że wnioskodawczyni była objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od grudnia 2011 roku i uiszczala składkę w najniższej miesięcznej podstawie wymiaru. W okresie od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 4 marca 2013 roku wnioskodawczyni nie była objęta ubezpieczeniem, a ponownie do niego przystąpiła od dnia 5 marca 2013 roku uiszczając składki w najwyższej wysokości podstawy wymiaru za miesiąc marzec oraz za 11 dni kwietnia 2013 roku, bowiem wówczas wnioskodawczyni urodziła dziecko. Następnie pobierała ona zasiłek macierzyński, dodatkowy zasiłek macierzyński oraz zasiłek rodzicielski w wysokości maksymalnej zadeklarowanej przez wnioskodawczynię składki. Od dnia 1 maja 2014 roku wnioskodawczyni ponownie rozpoczęła opłacanie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w minimalnej wysokości aż do końca kwietnia 2015 roku, po czym z dniem 1 maja 2015 roku wnioskodawczyni wyrejestrowała się z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i ponownie została nim objęta od dnia 3 czerwca 2015 roku. Za miesiąc czerwiec 2015 roku oraz lipiec 2015 roku (do 28 lipca) wnioskodawczyni uiszcila składkę w najwyższej wysokości podstawy wymiaru, a w dniu (...) urodziła dziecko. W związku z urodzeniem tego dziecka wnioskodawczyni przyznany został zasiłek macierzyński, którego podstawę wymiaru stanowi najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec 2015 roku, tj. kwota 2.375,40 zł. Sąd rejonowy uznał, że dwa miesiące ubezpieczenia chorobowego, tj. czerwiec i lipiec 2015 roku nie były pełnymi kalendarzowymi miesiącami tego ubezpieczenia, zatem podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego wnioskodawczyni stanowi najniższa miesięczna podstawa wymiaru składek za miesiąc lipiec 2015 roku, tj. za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku. Sąd I instancji potwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy składek na ubezpieczenie społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, lecz decydujące znaczenie dla ustalenia wysokości zasiłku macierzyńskiego wnioskodawczyni posiadał fakt, że prawo do zasiłku powstało przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, a nie fakt zadeklarowania wysokości składki i uiszczenie składki w tej wysokości. Sąd rejonowy podkreślił również, że nie można doliczyć wnioskodawczyni poprzednich okresów ubezpieczenia chorobowego z uwagi na to, że przerwa między nimi przekroczyła 30 dni, gdyż wnioskodawczyni objęta była dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym do dnia 30 kwietnia 2015 roku, a ponowne objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nastąpiło w dniu 3 czerwca 2015 roku.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją w całości wnioskodawczyni M. S. zarzucając mu:

- 1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa prowadzące do uznania, że decyzja wydana przez organ rentowy w dniu 9 września 2015 roku ustalająca prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 28 lipca 2015 roku do dnia 27 lipca 2015 roku, którego podstawę wymiaru stanowi najniższa miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jest prawidłowa,

2) naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, prowadzące do ustalenia, że mimo, iż jako podstawę wymiaru składek zadeklarowano kwotę za czerwiec 9.897,50 zł i za lipiec 8.620,40 zł, to jako podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego przyjąć należy najniższą miesięczną podstawę wymiaru składek.

W oparciu o powyższe zarzuty wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie jej zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 28 lipca 2015 roku do dnia 25 lipca 2016 roku w wysokości ustalonej od podstawy wymiaru zadeklarowanej składki na ubezpieczenie, która za czerwiec wynosiła 9.897,50 zł, a za lipiec - 8.620,40 zł.

Sąd Okręgowy w Krośnie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest nieuzasadniona, zatem podlega oddaleniu. Zarzuty podnoszone w apelacji nie znajdują usprawiedliwienia w zebranych materiałach dowodowych. Zdaniem sądu odwoławczego, stan faktyczny został ustalony prawidłowo, a dokonana przez sąd I instancji ocena materiału dowodowego jest właściwa.

Do sytuacji wnioskodawczyni w przedmiotowej sprawie ma zastosowanie przepis art. 49 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 52 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 372, z późn. zm.), który stwierdza, że jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku stanowi najniższa miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4 - dla ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek.

Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni nie posiadała pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, bowiem podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 3 czerwca 2015 roku, natomiast zdarzenie ubezpieczeniowe będące podstawą przyznania zasiłku macierzyńskiego zrealizowało się w dniu 28 lipca 2015 roku. Jakkolwiek zatem wnioskodawczyni podlegała temu ubezpieczeniu przez niepełne dwa miesiące, to jednak żaden z tych miesięcy nie był pełnym miesiącem kalendarzowym. Podkreślić również należy, że wnioskodawczyni nie przystępowała wówczas do ubezpieczenia po raz pierwszy, bowiem już od 2011 roku była objęta ubezpieczeniem chorobowym, ostatnio do dnia 30 kwietnia 2015 roku. Jednak do ostatniego okresu ubezpieczenia nie można jej zaliczyć poprzedniego okresu ubezpieczenia chorobowego zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy, bowiem przerwa między nimi wyniosła ponad 30 dni.

Zarzuty apelacji oparte na treści wyroku z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. akt I UK 350/11 i innych byłyby uzasadnione, gdyby poglądy prawne wyrażone w tych orzeczeniach nie uległy zmianie. Jednakże już w wyroku z dnia 28 sierpnia 2012 roku, sygn. akt II UK 34/12 Sąd Najwyższy zmienił stanowisko i wyraził pogląd przeciwny do ujawnionego w wyroku z dnia 12 kwietnia 2012 roku, stwierdzając, że argumentacja zawarta we wcześniejszych wyrokach nie ma zastosowania w sytuacji, w której prawo do zasiłku macierzyńskiego powstało przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego osoby prowadzącej działalność gospodarczą, bowiem w takiej sytuacji podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego określa art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Powyższy pogląd judykatury jest zgodny z zasadą wzajemności, na której zostały oparte ubezpieczenia społeczne polegającą na tym, że nabycie prawa do świadczenia ubezpieczeniowego i jego wysokość jest uzależniona od wkładu finansowego w postaci składek. W konsekwencji przyjęcia jako podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego kwoty zadeklarowanej zamiast wskazanej przez ustawodawcę najniższej podstawy wymiaru składki, stosunek wysokości otrzymanego świadczenia do wniesionej składki pozostawałby w sprzeczności z zasadą sprawiedliwego rozłożenia kosztów świadczeń i powodował konieczność pokrycia świadczenia wnioskodawczyni z funduszy zebranych przez innych ubezpieczonych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Krośnie na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawczyni.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach sąd odwoławczy oparł się na przepisach art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) zasądzając od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.